

Παρακλητικοί Κανόνες - Ευχαριστήριοι Ύμνοι στη Θεοτόκο

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)



Λέγεται Παρακλητικός Κανόνας η ακολουθία που ψάλλουμε κάθε βραδυ του Δεκαπενταύγουστου (άλλοτε τον Μεγάλο κι άλλοτε τον Μικρό). Είναι όμως και Ευχαριστήριος Κανόνας. Σ' ένα από τα τροπάρια ψάλλουμε: «Απολαύοντες, Πάναγνε, των σων δωρημάτων, ευχαριστήριον αναμέλομεν εφύμνιον, οι γινώσκοντές σε Θεομήτορα».



Τρεις ενέργειές μας αποτελούν τις καλύτερες ευχαριστίες μας προς την Παναγία. Η πρώτη: Η ορθή πίστη για την Παναγία. Πώς την γνωρίζουμε την Παναγία; Οι απαντήσεις στο ερώτημα αυτό είναι διαφορετικές. Άλλος την γνωρίζει ως Παρθένο Αγνή. Άλλος ως την καθαρότερη γυναίκα του κόσμου. Άλλος ως Αειπάρθενο. Άλλος ως Μητέρα στοργική. Άλλος ως Μεσίτρια. Άλλος ως Βασίλισσα των ουρανών. Άλλος ως Κεχαριτωμένη.

Όλα αυτά οπωσδήποτε είναι σωστά και αποτελούν αληθινά εγκώμια προς την Παναγία. Αλλ' υπεράνω όλων αυτών των χαρακτηρισμών και επιθέτων υπάρχει μία άλλη ονομασία της Παναγίας. Είναι Θεομήτωρ, Θεοτόκος. Αν δεχόμαστε όλα τα ωραία επίθετα, με τα όποια οι πιστοί στολίζουν τη μορφή της Παναγίας, αλλά δεν την αναγνωρίζουμε ως Θεοτόκο, τότε δεν εκφράζουμε όλη την αλήθεια. Ή μάλλον δεν διατυπώνουμε τη σπουδαιότερη αλήθεια και άρα δεν είμαστε Ορθόδοξοι.

Η Παναγία είναι κατ' εξοχήν Θεοτόκος. Για να φανερωθεί η λέξη αυτή οι άγιοι Πατέρες έδωσαν σκληρές μάχες. Υπήρχαν αιρετικοί, όπως ο Νεστόριος, πού δέχονταν να ονομάζουν την Παναγία «Χ ρ ι σ τ ο τ ό κ ο», αλλά με κανένα λόγο δεν δέχονταν να την αποκαλούν «Θεοτόκο». Ισχυρίζονταν, ότι η Παρθένος Μαρία γέννησε «ψιλόν τινα άνθρωπον», τον Χριστόν Ιησού, που ύστερα ενώθηκε με τη Θεότητα και έγινε ο Θεάνθρωπος Ιησούς Χριστός. Όχι -θεολόγησαν και

βροντοφώνησαν οι Πατέρες της Εκκλησίας-, η Παναγία είναι Θεοτόκος. Από τη στιγμή του Ευαγγελισμού συνέλαβε Υιό, που ήταν ο σαρκωμένος Θεός.

Την αλήθεια αυτή συνοψίζει ο μεγάλος δογματικός της Εκκλησίας μας, ο άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός, λέγοντας: «Θεοτόκον κυρίως και αληθώς την Αγίαν Παρθένον κηρύττομεν».(Ε.Π.Ε. 1,323).

Ακηλίδωτο κάτοπτρο

Η Παναγία αξιώθηκε να φιλοξενήσει τον Θεό σαρκούμενο. Έγινε θρόνος της Θεότητας. Πώς;

Θα έχετε ακούσει, ότι υπάρχουν κάτι καθρέπτες, που λέγονται «κοίλα κάτοπτρα». Είναι μεγάλοι συγκεντρωτικοί φακοί, που συγκεντρώνουν τις ακτίνες του ήλιου. Αν πλησιάσεις λαμπάδα ή ξύλο, αμέσως αρπάζει φωτιά. Έτσι πυροδοτείται και η λεγόμενη «Ολυμπιακή φλόγα». Το κάτοπτρο μεταδίδει φωτιά, διότι έχει συγκεντρώσει πάνω του τις θερμαντικές ακτίνες του ήλιου. Μεταδίδει φωτιά, αλλά το ίδιο δεν καίγεται.

Κάτι παρόμοιο μπορούμε να πούμε, ότι συνέβηκε στην περίπτωση της Παναγίας, αλλά σε απείρως μεγαλύτερες διαστάσεις. Η Παναγία είναι το ακηλίδωτο κάτοπτρο, που πάνω της συγκεντρώθηκαν οι ακτίνες του ηλίου της θεότητας. Φιλοξένησε μέσα της τη φωτιά της θεότητας, τον σαρκωμένο Υιό και Λόγο του Θεού και Θεό αληθινό. Δέχθηκε το πυρ της Θεότητας, χωρίς η ίδια να καεί, όπως δεν κάηκε η φλεγόμενη βάτος που είδε ο Μωυσής. Μεταδίδει φωτιά, αλλ' η ίδια παραμένει άθικτη.

Την αγνή και παρθενική της ύπαρξη διάλεξε ο Βασιλέας του ουρανού, ως πρώτο επίγειο κατοικητήριο. Κι ήταν το καθαρότερο. Και δεν ξανάγινε καθαρότερο οικητήριο του Θεού. Την αγάπησε ο Θεός και την επιθύμησε. Όπως ο νυμφίος επιθυμεί το κάλλος της νύμφης, κατά το Ψαλμικό: «Άκουσον, θύγατερ, και ίδε και κλίνον το ους σου και επιλάθου του λαού σου και του οίκου του πατρός άου· και επιθυμήσει ο βασιλεύς του κάλλους σου, ότι αυτός έστι Κύριος σου» (Ψαλμ. 44,11-12).

Πώς έγινε η Παναγία Θεοτόκος; Πώς μέσα της χώρεσε το Θεό; Το ερώτημα αυτό διατυπώνει και ο υμνογράφος των Χριστουγέννων: «Ο Αχώρητος παντί πώς εχωρήθη εν γαστρί;».

Αλλ' από τη στιγμή, που ο Θεός γίνεται άνθρωπος, συστέλλεται και διαστέλλεται, ανάλογα με το χώρο που φιλοξενείται. Ο Αχώρητος Θεός χωράει μέσα στη γαστέρα της Παρθένου. Ο Αχώρητος Θεός συστέλλεται και χωράει μέσα στο άγιο

Ποτήριο. Ο Αχώρητος Θεός συστέλλεται και χωράει μέσα στην ύπαρξη του πιστού, που με πίστη και ευλάβεια κοινωνεί των Αχράντων Μυστηρίων.

Γνωρίζουμε λοιπόν και αναγνωρίζουμε την Παναγία ως Θεοτόκο; Είμαστε Ορθόδοξοι. Δυστυχώς και σ' αυτό το θέμα υπάρχουν άνθρωποι των δύο άκρων. Υπάρχουν εκείνοι, που γνωρίζουν τη Μητέρα, αλλά δεν γνωρίζουν τον Υιό. Υπάρχουν και άλλοι, που γνωρίζουν τον Υιό και δεν γνωρίζουν τη Μητέρα.

Στους πρώτους ανήκουν ορισμένοι λεγόμενοι ορθόδοξοι χριστιανοί, που μιλάνε συνεχώς και αποκλειστικά για την Παναγία. Δεν κάνουν λόγο για τον Ιησού Χριστό. Διαβάζουν π.χ. καθημερινά την Παράκληση της Παναγίας· δεν μελετούν όμως καθημερινά την Αγία Γραφή, το Ευαγγέλιο του Υιού, την Καινή Διαθήκη. Τιμούν την Παναγία υπερβολικά - δεν τιμούν ανάλογα τον Θεάνθρωπο Κύριο. Προσεύχονται συνεχώς στην Παναγία· δεν προσεύχονται στον Κύριο μας Ιησού Χριστό. Μπορεί να θεωρούν μεγαλύτερη χάρη να προσκυνήσουν μια θαυματουργή εικόνα της Παναγίας, παρά να κοινωνήσουν σωστά προετοιμασμένοι το Σώμα και το

Αίμα του Χριστού. Πρόκειται για μια τάση υπερυψώσεως της Παναγίας, πράγμα που δεν θέλει ούτε η ίδια η Παναγία. Η Παναγία είναι υπερυψωμένη μόνο όταν είναι δίπλα στον Υιό της και Θεό της. Η Παναγία είναι ο πρώτος άνθρωπος κοντά στον Θεάνθρωπο Λυτρωτή. Η υπερύψωση όμως που της γίνεται από νοσηρούς ανθρώπους, οδηγεί σε θεοποίησή της, σε Μαριολατρεία.

Οι άλλοι είναι οι αιρετικοί, Προτεστάντες και Χιλιαστές, που μιλάνε γλυκύτατα για τον Ιησού Χριστό, αλλά περιφρονούν τελείως την Αειπάρθενο Θεοτόκο. Αναφέρουν μόνο για κάποια Μαρία, σαν να πρόκειται για καμιά Μαρία της γειτονιάς τους!

Όσοι πιστεύουν ορθόδοξα στον Υιό του Θεού, που έγινε και Υιός του ανθρώπου, αυτοί πιστεύουν και τιμούν ορθόδοξα και τη Μητέρα του σαρκωθέντος Υιού και Λόγου του Θεού.

Το μεγάλο της δώρημα

Η δεύτερη ευχαριστία μας στην Παναγία είναι για το μεγάλο δώρημά της στον κόσμο, που υπονοείται στον ύμνο: «Απολαύοντες, Πάναγνε, των σων δωρημάτων...».

Πολλά τα δωρήματα της Παναγίας. Ένα όμως το πρώτο και μοναδικό σε αξία και μεγαλείο δώρημά της. Ο αδελφόθεος Ιάκωβος λέγει: «Πάσα δόσις αγαθή και πάν δώρημα τέλειον άνωθεν εστί καταβαίνον από του πατρός των φώτων...» (Ιακ. 1,17). Το μεγάλο δώρημα είναι «καταβαίνον», κατέβηκε από τον ουρανό, σταλμένο από το Θεό Πατέρα. Είναι η ύψιστη προσφορά του Θεού στον άνθρωπο. Είναι ο

ίδιος η προσφορά αυτή. Ο Θεός αυτοπροσφέρεται.

Όταν σε επίσημη δεξίωση πρόκειται να σερβίρουν το ωραιότερο γλύκισμα, χρησιμοποιούν τον ακριβότερο και πολυτιμότερο δίσκο, ασημένιο ή χρυσαφένιο. Θαμπώνεσαι από τη λάμψη του απαστράπτοντα δίσκου. Και ο Θεός, όταν ευδόκησε να προσφέρει στους ανθρώπους τον σαρκωμένο Υιό του, που είναι το γλυκύτερο δώρο του κόσμου, χρησιμοποίησε τον ολόχρυσο και απαστράπτοντα δίσκο, που λέγεται Παρθένος Μαρία. Η ατίμητη αγάπη του Θεού σερβίρεται στους ανθρώπους με το δίσκο της Παναγίας Θεοτόκου.

Η μεγάλη λοιπόν δωρεά, που προσφέρθηκε διά μέσου της Παναγίας, είναι η σάρκωση του Θεού. Έγινε ο Θεός άνθρωπος για μας. Την απολαμβάνουμε τη δωρεά αυτή;

Έχουμε κατανοήσει την αξία της δωρεάς του Χριστού; Έχουμε πιστέψει στη λύτρωση του Χριστού; Εάν ναι, θα ευχαριστούμε και την Παναγία, διότι είναι «η αιωνίαν τεκούσα λύτρωσιν».

Και τότε θα προσφέρουμε στην Παναγία και την τρίτη ευχαριστία. Είναι ο ευχαριστήριο ύμνος. «Ευχαριστήριοι αναμέλπομεν εφύμνιον οι γινώσκοντές σε Θεομήτορα».

Δυστυχώς πολλοί λεγόμενοι χριστιανοί, αντί ν' αναπέμπουν ευχαριστήριο ύμνο στη Θεοτόκο, εκσφενδονίζουν μύδρους και εκτοξεύουν βέλη εναντίον της. Είναι οι φρικτές βλασφημίες για την πάναγνη Κόρη της Ναζαρέτ.

Εάν τιμούμε και αγαπάμε την Παναγία, τότε, όπως με το στόμα την υμνούμε, έτσι με το στόμα και να την ομολογούμε. Να διαμαρτυρόμαστε για τις βλασφημίες που ακούγονται. Όπως με τα χέρια μας ανάβουμε λαμπάδες στη Χάρη της, έτσι με τα χέρια μας να σφραγίζουμε τα στόματα των βλάσφημων, που βρίζουν τη Θεοτόκο όσο δεν βρίζουν τις πιό διεφθαρμένες γυναίκες του υπόκοσμου!

* * *

Τριπλή η ευχαριστία μας στη Παναγία. Να την πιστεύουμε ως Θεοτόκο, να τη δοξολογούμε γιατί έγινε η γέφυρα «δι' ης κατέβη ο Θεός», και ν' αγωνισθούμε να εξαλειφθεί η βλασφημία της.

Η Παντάνασσα και Σκέπη του κόσμου ας προστατεύει όλους τους χριστιανούς.

Πηγή: synodoiporia.gr